

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av mönsterrättslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 februari 2002 en proposition med förslag till lag om ändring av mönsterrättslagen (RP 6/2002 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Marja-Leena Rin-
kineva, handels- och industriministeriet
- linjeförordningschef Sirkka-Liisa Lahtinen och byråchef
Tapio Priia, Patent- och registerstyrelsen

- jurist Paula Paloranta, Centralhandelskamman
ren
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Fin-
land
- verkställande direktör Klaus Katara, Teknis-
ka Handelsförbundet
- verkställande direktör Anne Stenros, Suomen
Taideteollisuusyhdistys ry
- avdelningschef Pertti Kolve, Finska Fören-
ingen för Industriellt rättsskydd rf.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från Teollisuustaitteen Liitto Ornamo.

PROPOSITIONEN

Propositionen grundar sig i huvudsak på ett direktiv om mönsterskydd. Ändringarna i lagen gäller i synnerhet förutsättningar för erhållande av mönsterskydd och innehållet i mönsterskyddet.

Dessutom innehåller propositionen förslag som inte beror på direktivet. Dessa gäller närmast registreringsförfarandet.

Enligt lagen kan den som skapat ett mönster eller den till vilken hans rätt övergått, genom att registrera mönstret få ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja mönstret. Med mönster avses en varas utseende eller förebilden för ett ornament. I enlighet med direktivet föreslås det nu att begreppen mönster, produkt och sammansatt produkt skall definieras i lagen.

De allmänna förutsättningarna för registrering skall ändras. Det föreslås att mönstret skall vara nytt och särpräglad. Mönstret skall anses som nytt, om ett identiskt mönster inte har blivit tillgängligt för allmänheten tidigare. Ett mönster är särpräglad om det helhetsintryck en kunnig användare får av mönstret skiljer sig från helhetsintrycket av tidigare mönster. En förutsättning för att ett mönster skall kunna registreras för en beståndsdel i en sammansatt produkt är utöver kravet på nyhet och särprägel att ifrågavarande del förblir synlig vid normal användning av produkten.

Ett mönster anses ha blivit tillgängligt för allmänheten, om det har offentliggjorts i ett registreringsförfarande eller på ett annat sätt eller förrevisats eller använts i yrkesmässig verksamhet

eller på något annat sätt blivit allmänt känt. Till lagen fogas en bestämmelse om nyhetsfrist som är ett undantag från tillgängligheten för allmänheten. Enligt den nya bestämmelsen skall det vara möjligt att använda mönstret under en period av 12 månader före den dag då ansökan om registrering av det lämnas in eller före prioritetsdagen utan att mönstret förlorar sin nyhet.

Hindren för registrering av ett mönster skall huvudsakligen bibehållas och det samma gäller innehållet i mönsterrätten. Om begränsningarna av mönsterrättens innehåll bestäms i enlighet med direktivet. Mönsterrätten skall inte omfatta användning av mönstret för enskilda syften eller i experimentsyfte. Det är också tillåtet att efterbilda mönstret i syfte att citera eller undervisa.

Skyddsområdets räckvidd bestäms så att mönsterrätten omfattar alla mönster av vilka en

kunnig användare inte får ett helhetsintryck som skiljer sig från övriga helhetsintryck.

Bestämmelserna om giltighetstiden ändras så att registreringen av ett mönster kan vara i kraft i femårsperioder i högst 25 år. Enligt direktivet skall sådana medlemsstater som också i dagens läge tillåter mönsterskydd av delar till sammansatta produkter hålla i kraft sina nuvarande bestämmelser och göra ändringar i dem endast ifall syftet är att liberalisera marknaden för reservdelar. Till följd av detta föreslås det att skyddstiden för ett mönster för en del i en sammansatt produkt, vilket används i reparationssyfte för att återställa produktens ursprungliga form, som mest skall vara 15 år i enlighet med gällande lag. Dessutom föreslås några ändringar som inte beror på direktivet och som gäller samregistrering, delgivningsförfarandet och förnyandet av en mönsterregistrering.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget godkänns med ändringarna nedan, som är av teknisk natur.

Med propositionen genomförs de ändringar som direktivet förutsätter. Det blir senare aktuellt att överväga mera omfattande ändringar när mönsterrättslagen i övrigt ändras. Syftet med ändringarna i lagen är inte att sänka nivån på mönsterskyddet, menar utskottet.

Bestämmelserna om förutsättningarna för mönsterskydd för reservdelar skall hållas i kraft enligt gällande lag. Enligt direktivets övergångsbestämmelse skall de medlemsstater vilkas lagstiftning också i dagens läge tillåter mönsterskydd av reservdelar hålla i kraft sina nuvarande bestämmelser. Ändringar i bestämmelserna om reservdelar kan göras endast om syftet med ändringarna är att liberalisera reservdelsmarknaden. En sådan reservdel som avses i direktivet används i reparationssyfte för att återställa produktens ursprungliga utseende. Enligt direktivet utreds läget på nytt tre år efter den dag då direktivet har trätt i kraft (28.10.2001).

Detaljmotivering

2 och 5 §. Begreppet formgivare i paragraferna har ändrats till begreppet den som skapat ett mönster. Begreppet formgivare definieras inte i lagen och begreppet den som skapat ett mönster används fortfarande i lagen i övrigt. Korrigeringen är av teknisk natur och ändrar inte förslagets sakinnehåll.

3 a §. Utskottet har ändrat paragrafens hänvisning till 3 § till en hänvisning till 2 §.

Dessutom har utskottet lagt till kapitelrubriker i enlighet med den gällande lagen.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår ekonomiutskottet

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av mönsterrättslagen

Enligt riksdagens beslut
*upphävs mönsterrättslagen den 12 mars 1971 (221/1971) 7 §, 18 § 3 mom. och 45 § 2 mom.,
ändras 1—5, 8, 10, 11, 13 och 20 §, rubriken för 3 kap., 24, 25, 31, 32, 38 och 47 §,
av dessa lagrum 2 och 4 § sådana de lyder delvis i lag 802/1991, 5 § sådan den lyder delvis i lag
1411/1992 och 47 § sådan den lyder delvis i lag 1035/1992, samt
fogas till lagen nya 1 a, 3 a, 4 a, 4 b, 5 a—5 c, 10 a, 18 a, 25 a, 31 a—31 c och 46 a § som följer:*

1 kap.

(2 mom. som i RP)

Allmänna stadganden4, 4 a och 4 b §
(Som i RP)1 och 1 a §
(Som i RP)

5 §

2 §
(1 och 2 mom. som i RP)

Ett mönster anses särpräglad, om det helhetsintryck en kunnig användare får av det skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av ett mönster som gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetssdagen. Vid bedömningen av om ett mönster är särpräglad skall hänsyn tas till den grad av frihet *den som skapat ett mönster* har haft vid utvecklandet av mönstret.

Mönsterrätten omfattar varje mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare. Vid bedömning av detta skall hänsyn tas till den grad av frihet som *den som skapat ett mönster* har haft vid utvecklandet av mönstret.

5 a—5 c och 8 §
(Som i RP)

(4 och 5 mom. som i RP)

*2 kap.***Registreringsansökan och dess handläggning**10, 10 a, 11, 13, 18 a och 20 §
(Som i RP)3 §
(Som i RP)

3 kap.

Registreringens giltighetstid och ändring av ett registrerat mönster24, 25 och 25 a §
(Som i RP)

3 a §
Ett mönster anses dock inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten på det sätt som avses i 2 §, om mönstret för vilket registrering söks under en period på 12 månader före den dag då ansökan om registrering lämnas in eller, om prioritet åberopas, före prioritetssdagen, har blivit känt
(1 och 2 punkten som i RP)

5 kap.

Upphörande av mönsterrätt

31, 31 a—31 c, 32, 38, 46 a och 47 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 28 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Leena Luhtanen /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Klaus Hellberg /sd
Susanna Huovinen /sd
Mikko Immonen /vänst
Reijo Kallio /sd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Kalervo Kummola /saml

Pekka Kuosmanen /saml
Olli Nepponen /saml
Antti Rantakangas /cent
Ola Rosendahl /sv
Mauri Salo /cent
Juhani Sjöblom /saml
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.